

Vi er også i gang med at definere vores rolle i verdenssamfundet. Få samfund i vor tid er statiske, de fleste er dynamiske, og ikke mindst Grønland. Ligesom samarbejdet i de internationale fora, vi bevæger os i, er dynamisk, desværre også indimellem på en lidt uoverskuelig måde. Men sådan kan man vel også definere dynamik i et samfund i bredere forstand: til tider uoverskueligt, men altid spændende.

Lad mig så hellere beskæftige mig lidt med en anden tale, som statsministeren i sommerens løb holdt ved åbningen af den 8. Inuit Circumpolar Conference, ICC, som fandt sted i Nuuk. Denne tale var i modsætning til den tale, der debatteres i dag, rettet mod nord, rettet mod det arktiske folk, mod os. Hvis jeg må have lov at citere fra den tale:

»Hvad er identitet uden besiddelse af egen kultur og historie? Vi mener, det er muligt at forene identitet og økonomisk overlevelse, men det kræver politisk vilje. Vi har den vilje, og vi har vist den vilje her i Grønland, Danmark og Grønland i fællesskab.«

Endvidere sagde statsministeren:

»Ingen virkelige fremskridt mellem de arktiske stater omkring vigtige økonomiske, miljømæssige og kulturelle tiltag kan opnås uden medvirken af de arktiske samfund og de arktiske folk.«

Og endelig:

»At eje en fælles viden og kultur giver ballast og tillid til at møde morgendagens udfordringer.«

Jeg ved, at det at tage korte udpluk af en længere, sammenhængende tale altid er farligt, men jeg synes, at ovenstående citater tilsammen giver et meget godt udtryk for ånden i det budskab, statsministeren havde med over for et meget repræsentativt forum af inuit fra Tjukotka i Sibirien, fra Alaska, fra Canada og fra Grønland. Og samer fra det nordlige Skandinavien var også til stede, og det kan forhåbentlig give vore nordiske broderfolk lidt at tænke på.

For hvad er morgendagens udfordringer?

For mig at se er det for vores vedkommende at arbejde seriøst mod en større grønlandsk selvstændighed. Og med ordet seriøst mener jeg en erkendelse af, hvad en større eller for den sags skyld total selvstændighed kræver og indebærer: Økonomien skal vi naturligvis have i orden, og det skal vel at mærke være vores egen økonomi, skabt af vore egne menneskelige og naturgivne ressourcer. Vi skal med andre

ord selv kunne finansiere og administrere det grønlandske samfund.

Vi har her i 1998 ikke meget økonomisk råderum, men mange forhåbninger:

Vi kan stadig skille med verdens reneste hav, vi har mængder af levende ressourcer, vi har de mest moderne anlæg, som producerer konsumfisk af fineste kvalitet af enhver art – ja, selv den bedste fiskesuppe, lige til at putte i gryden, kan vi levere – og efterspørgslen og eksporten går strygende.

Og den grønlandske undergrund bærer kimen i sig til en større økonomisk handlefrihed og øget selvstændighed, men afkastet fra de store investeringer lader vente på sig, og vi venter utålmodigt og med spænding på de muligheder, som udvinding af vore mange forskellige råstoffer vil komme til at byde på i fremtiden.

Men selvstændighed er ikke kun et spørgsmål om økonomisk formåen. Uddannelse er nøgleordet, og her kan vi roligt sige, at uddannelse i højere og højere grad er blevet det centrale i vores politiske prioritering.

Et udenrigs- og sikkerhedspolitisk ståsted er ganske afgørende for forvaltningen af et selvstændigt Grønland. Geografisk og ikke mindst geopolitisk er vort land placeret yderst centralt og nyder stadig stor interesse og bevågenhed hos vor store nabo mod vest, USA.

Statsministeren har ved forskellige lejligheder givet udtryk for sin politiske vilje til at inddrage Grønland i udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål i, som jeg fornemmer det, mærkbart højere grad end hidtil, og det vil jeg holde statsministeren fast på.

Så derfor vil jeg spørge: Er statsministeren villig til at finde en formel i forhold til Grønland, hvorved vi får den højeste grad af indflydelse på spørgsmål, der direkte berører Grønland? Naturligvis en formel, som skal formuleres sammen med de grønlandske myndigheder.

Som et kuriosum omkring selvstændighed vil jeg gerne citere den navnkundige statsminister Thorvald Stauning fra hans rejseskildring »Min Grønlandsfærd« fra 1930, hvor han bl.a. skriver:

»Grønlænderne drages op til større Selvstændighed. Der kaldes på deres Samfundsfølelse og Solidaritet, og ganske særligt bidrager Kommuneraad og Landsraad til at vække Interessen for fælles Anliggender, der tidligere syntes at være uden Interesse for den indfødte Befolkning.«

De ord kunne med enkle omskrivninger og med lidt god vilje passe på situationen i dag.